

Kiemkracht

Het Houten Huis speelt *Kiemkracht* drie keer per dag op Oerol: locatie Natuurtheater De Nollekes (West-Terschelling). Donderdag niet, zondag 19/6 alleen om 11.30 uur.

Kiemkracht wordt gespeeld door Maurits van den Berg (bij vaste Oerolbezoekers bekend van Berg & Bos), Luc van Esch, Mijke Werkema en Anna Bentivegna. Regisseur Gienke Deuten:

„Maurits is waanzinnig goed, hij kan veel in beweging zetten.” Over (bewaker) Luc: „Hij is juist een heel mooie poëtische acteur. Mijke ken ik van eerder en Anna is een stagiaire van Elien, allebei prima. Ik heb ze intuïtief gecast, en het pakt erg goed uit.” Waarbij behalve de bewaker de acteurs ook als een zaadras opdruken: intensieve verkleedpartijen.

Scènes uit de voorstelling *Kiemkracht* van Het Houten Huis. FOTO'S ILJA LAMMERS

Ijsberen die ingevroren zaden bewaken

Kopland

Met Gouden Haas hoopt regisseur Gienke Deuten volgend jaar op Oerol opnieuw een première te beleven. Dan met *Kopland*, een voorstelling met het werk van de Groningse dichter Rutger Kopland als uitgangspunt. Maar daarvoor maakte Deuten nog met Elien van den Hoek voor Het Houten Huis in Noorwegen *Onbekend land*, over 'het overwinteren van eenzaamheid', samen met Oorkaan (muziek) en het Noorse Nordland Visual Theatre. Vanaf 30 september in de Nederlandse theaters.

In een bunker op Spitsbergen worden samples van alle granen en zaden ter wereld ingevroren bewaard. Voor als het mis gaat. De bewaking is in handen van ijsberen. En dit is niet verzonnen. De werkelijkheid is soms zo absurd dat theatergezelschap Het Houten Huis haar alleen maar hoeft te plukken.

Eric Nederkoorn

Een stel ijsberen heet ons geluidloos welkom buiten de tijdelijke theaterlocatie op de grasgroene ijsbaan van Uithuizen. Ze loodsen ons een slurf in, een grijze gang, onoverdekt. Deze leidt naar een ovale arena. Schoolklassen nemen plaats op zelf meegebrachte, eendere plastic kistjes. Zometeen gaat *Kiemkracht* beginnen. Voor zich zien ze een grote kluisdeur, alleen te openen met een geheime code, met ernaast machinerie met knopjes en metertjes. Achter een bureau zit een bewaker in zijn eenzaamheid de tijd te doden met een Zweedse doorloper.

Als zo'n metertje met bliepjes allerlei onheil verkondigt, worden via de intercom de ijsberen erbij geroepen. Op hun schouders en die van de bewaker rust een verantwoordelijke taak. Het draait hier immers om het voortbestaan van de mensheid, als de wereld door wat voor ramp dan ook is getroffen. Nucleaire narigheid, een verwoestende meteorieteninslag, of een andere catastrofe die de mensheid en de voedselvoorziening bedreigt. Achter die zware deur

liggen, door de vrieskou beschermd tegen rotting, alle granen en zaden van de wereld, die waar nodig kunnen worden ingezet.

„Er is al eens een beroep op gedaan. Door Syrië”, zegt regisseur Gienke Deuten. „Dat land heeft een regiofunctie voor voedsel, maar de oorlog de zadenbank vernietigd. Syrië heeft samples opgehaald van haar eigen back-up.” We hebben het over theater, maar dus ook over de werkelijkheid. „Het idee van de Amerikaan Gary Fowler om zo'n voorraad te conserveren op Spitsbergen leek me absurdistisch, megalomaan toen ik er voor het eerst over las, tien jaar geleden. Inmiddels ben ik er door Syrië wat anders over gaan denken. Op de site van het project staat daadwerkelijk dat de zadenbunker niet door mensen hoeft te worden bewaakt omdat er ijsberen rondlopen. Samen met het idee dat op zo'n koude plek waar niets kan groeien al die gewassen liggen te wachten, vond ik dat een mooi beeld.”

Deuten heeft *Kiemkracht* gemaakt voor Het Houten Huis. Dit Groningse jeugdtheatergezelschap

kreeg nog onlangs lof toegezaaid door de Raad voor Cultuur, die minister Bussemaker adviseert het ook voor de cultuurperiode 2017-2021 weer het volle pond aan rijks-subsidie te verstrekken. Oerol heeft de officiële première, na een serie schoolvoorstellingen en een aantal openbare.

Op zo'n festival lopen weinig kinderen rond. Dat maakt niks uit, bij welke voorstelling van Het Houten Huis dan ook. Al gaat het om een 4+-productie, zoals *Vuurtoren Wacht*, ook dan vergapen volwassenen zich aan de fantasierijke beeldtaal van het gezelschap. Deuten: „Dat gebeurt nu ook weer. Met alleen volwassenen als publiek is er absoluut niet de sfeer dat je naar een jeugdvoorstelling zit te kijken. Achteraf zeggen ze bij *Kiemkracht* dat ze het heftig vinden voor kinderen. Ze vragen of die dat niet eng vinden. Maar kinderen filteren rampscenario's op een geheel eigen manier. Waar volwassenen hun angsten bevestigd zien, vinden kinderen alles juist grappig. Dit is problematiek waar ze in de komende tien, twintig jaar zeker mee te maken krijgen en ik hoop

later dingen bij ze wakker te maken door de thematiek nu op een creatieve manier bij ze neer te leggen. Dat ze later zeggen: daar zijn we ooit mee bezig geweest! Ik weet nog dat, toen ik in groep 7 of 8 van de basisschool zat, mijn onderwijzer zei: 'China gaat heel groot worden'. Ik dacht, nou ja zeg, China, met die rare mensen aan de andere kant van de wereld zeker! Nu denk ik: o ja, iemand heeft ooit dat zaadje bij me gelegd.”

Deuten is artistiek leider van het nog jonge Gouden Haas, maakt daarmee ook jeugdtheater, en heeft in verleden al meer geproduceerd met Elien van den Hoek en David van Griethuysen, artistiek respectievelijk zakelijk leider (en artistiek coördinator) van Het Houten Huis. *Vuurtoren Wacht* bijvoorbeeld en het bekroonde *Beet!* Het trio kent elkaar al sinds de toneelopleiding. Deuten ver richtte voor *Kiemkracht* eerst voor onderzoek naar het zadenverhaal en sprak over haar idee met Van den Hoek. Ook de Drentse Peer-Group is bij het project betrokken. „Daarmee wilde ik al langer weer eens wat doen.” De repetities had-

den plaats op het terrein van Peer-Group tussen Donders en Norg. Ook is de installatie door Peer-Group gebouwd.

„Naast dat zadenverhaal liep ik al een tijd rond met het idee van een supermarkt in een voorstelling. Dat idee moest uiting geven aan de op drift geraakte consumptiemaatschappij, het failliet ervan doordat zij is vastgelopen in haar eigen oogkleppenvisie.” Zo komt in de voorstelling een steeds leger rakende supermarkt samen met die ijzige zadenbunker. Ondanks alle ramspoed heeft die 'Supermarkt' een onverwoestbaar enthousiaste manager, scheert er een opdringerige commercial langs het decor, producten voor de simpelste producten krankzinnige prijzen worden gevraagd. Als die producten er zijn, tenminste. En dit alles terwijl de wereld langzaam ten onder gaat, voornamelijk aan de ijskapretende opwarming van de aarde. Maar natuurlijk – als je het zo leest is 't allemaal wel érg zwart terwijl er juist vooral veel humor en lichteheid is – is er dan een plekje op de wereld dat soelaas biedt. Het allerhoogste plekje.